

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Etnografie și Antropologie Maghiară
1.4 Domeniul de studii	Studii culturale
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Etnologie (în lb. maghiară)

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LLD2233 Etnobotanică (în lb. maghiară)						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. Czégényi Dóra						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. Czégényi Dóra						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	DF Conținut Obligativitate Obliga torie

3. Timpul total estimat (ore pe semestru/activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	36	din care: 3.5 curs	12	3.6 seminar	24
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminarii/laboratoare/proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					
3.7 Total ore studiu individual	39				
3.8 Total ore pe semestru	75				
3.9 Numărul de credite	3				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	sală de curs dotată cu tablă și de preferință cu laptop și videoproiector
5.2 de desfășurare a seminarului	sală de seminar dotată cu tablă și de preferință cu laptop și videoproiector

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C2.1. Descrierea și prezentarea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază relevante pentru analiza diverselor tipuri de fapte culturale. C2.2. Explicarea prin contextualizare multiplă a faptelor culturale. C2.4. Utilizarea unor criterii adecvate pentru evaluarea meritelor și limitelor diverselor perspective de analiză a unui fapt cultural.
-------------------------	--

Competențe transversale	<p>CT1. Îndeplinirea la termen, în mod riguros, eficient și responsabil, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice și cu aplicarea riguroasă a regulilor de citare.</p> <p>CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup; dezvoltarea capacităților de comunicare interpersonală și de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă.</p>
-------------------------	---

7. Obiectivele disciplinei (conform grilei de competențe specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> Cursul și seminarul de etnobotanică are ca obiectiv însușirea noțiunilor de bază, cunoașterea problematicii etnobotanicii în cercetarea de azi și a metodologiei contemporane, dezbateră corelației dintre individ și comunitate, individ și mediu, precum și analizarea bazei de informații despre plantele din bazinul Carpatic.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> Însușirea terminologiei de specialitate, prezentarea teoriilor și curentelor. Trecerea în revistă a istoriei și a metodologiei de cercetare a disciplinei, prezentarea aplicării metodelor de cercetare. Dezbateră posibilelor teme de cercetare și a proiectării cercetării culturii contemporane.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
<p>1–2. Cunoștința populară despre mediul înconjurător Etnobotanica: puncte de reper, metode. Omul și mediul înconjurător, cultura și mediul geografic. Relația dintre cunoștința populară și procesul de cunoaștere științifică. Raporturile ecologice ale bazinului Carpatic, transformarea raporturilor ecologice: etnogeobotanica (nume geografice, denumirea populară a plantelor, raporturi ecologice).</p> <p>3–5. Plantele în cultura populară Colectare, plante cultivate (straturile temporale ale plantelor cultivate, tendințele răspândirii); flori de grădină și plante ornamentale; plantele folosite în medicina populară; plantele cunoscute și folosite în diferitele meserii și a jocuri. Planta ca simbol; credințe populare legate de diferite plante.</p> <p>6. Denumirea plantelor Originea numelor de plante, stratificarea acestor denumiri (denumirea populară ale plantelor și denumirea lor în limba comună, terminologia științifică). Terminologia specială, sistematizare; semnificație și notație.</p>	Expunere, explicație, vizualizare.	Parcurgerea bibliografiei propuse este obligatorie
<p>Bibliografie Gyulai Ferenc: <i>Archeobotanika. A kultúrnövények története a Kárpát-medencében a régészeti-növénytan vizsgálatok alapján.</i> József Műhely, Budapest, 2001. Hoppál Mihály: Népi gyógyítás. In Dömötör Tekla (főszerk.), Hoppál Mihály (szerk.): <i>Folklór 3. Népszokás, néphit, népi vallásosság.</i> (Magyar Néprajz, VII.) Akadémiai, Budapest, 1990, 693–724. Markuš, Michal: A Kárpát-medence etnobotanikai problémái. <i>Orvostörténeti Közlemények, Supplementum</i> 11–12. Medicina, Budapest, 1979, 113–123. Péntek János: <i>Népi nevek, népi hagyományok.</i> Mentor, Marosvásárhely, 2003. Péntek János – Szabó T. Attila: <i>Ember és növényvilág. Kalotaszeg növényzete és népi növényismerete.</i> Kriterion, Bukarest, 1985. Petrean Anamaria: <i>Studii etnobotanice în Munții Apuseni.</i> Napoca Star, Cluj, 2001. Pócs Éva: A népi gyógyítás és a néphit kutatásának határesetei. In Antall József – Buzinkay Géza (szerk.): <i>Népi gyógyítás Magyarországon. Orvostörténeti Közlemények, Supplementum</i> 11–12., Medicina, Budapest, 1979, 61–75.</p>		

Fax: 0264-43 23 03

Priszter Szaniszló: <i>Növényneveink. A magyar és a tudományos növénynevek szótára</i> . Mezőgazda Kiadó, Budapest, 1998. Rácz János: <i>Növénynevek enciklopédiája. Az elnevezések eredete, a növények kultúrtörténete és élettani hatása</i> . (A Magyar Nyelv Kézikönyvei, XIX.) Tinta, Budapest, 2010. Szabó László: Népi természetismeret. In Dömötör Tekla (főszerk.), Hoppál Mihály (szerk.): <i>Folklór 3. Népszokás, néphit, népi vallásosság</i> . (Magyar Néprajz, VII.) Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990, 725–742. Szabó T. Attila – Péntek János: <i>Ezerjófű. Etnobotanikai útmutató</i> . [Növekedvén nevelünk... sorozat 5. kötete/2. reprint kiadás] Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1996. [1. kiadás: 1976] Szabó T. Attila: A természettudományok és a néprajz határán. In <i>Népismereti dolgozatok</i> . Kriterion, Bukarest, 1976, 36–40. Szikszai Mária (szerk.): <i>A Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 10</i> . (A Kriza János Néprajzi Társaság 2000. évi, népi gyógyászati tematikájú vándorgyűlésének előadásai.) KJNT, Kolozsvár, 2002. Vörös Éva: <i>A magyar gyógynövények neveinek történeti-etimológiai szótára</i> . [A Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének Kiadványai, 85.] Debrecen, 2008. Zakariás Erzsébet (szerk.): Növény és kultúra. In <i>Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 3</i> . KJNT, Kolozsvár, 1995, 27–80.		
8.2 Seminar		Observații
1. Alteritatea cunoștințelor: variabilitate și diversitate (prezentarea tematicii și expunerea bibliografiei generale)	Justificare interpretativă.	Suport: plan de lucru semestrial adnotat.
2. Etnobotanica: mainstream sau underground? (puncte de vedere, abordări, intenții)	Prezentare pe baza bibliografiei, discuții (expunere, demonstrație, conversație, dezbattere).	instrumente și materiale: hărți, fotografii, .ppt, conspecte (.pdf)
3–4. Istoria disciplinei¹⁻² (cercetători, publicații, opinii)		
5. Aici și/sau acolo (acasă)? (cercetarea, munca de teren și arhivarea datelor)		
6. Europa: cultivarea și/sau cultura plantelor (țărânamea în Europa – mediu, climă și agricultură; importarea culturilor de plante din America (analize de caz: cafea, tutun, cartof, porumb etc.))		
7. Diversitatea plantelor (plantele în cultura populară și cunoștințe populare despre mediul înconjurător)		
8. Plantele medicinale: credință populară și medicină populară (perioade istorice, boli, contexte)		
9. „Și când și-au asumat toată puterea ierbilor și copacilor...” (noțiuni etnobotanice în lumina proceselor de vrăjitorie)		
10. De la micofilie la etnomicologie		
11. Denumirile populare ale plantelor		
12. Plante, oameni și contexte		

Bibliografie facultativă

- Albuquerque, Ulysses Paulino De – Hurrell, Julio Alberto: Ethnobotany: one concept and many interpretations. In Albuquerque, Ulysses Paulino de – Hanazaki, Natalia (eds.): *Recent Developments and Case Studies in Ethnobotany*. SBEE/NUPPEA, Recife, 2010, 87–99.
http://www.academia.edu/1208900/Ethnobotany_one_concept_and_many_interpretations
- Balick, Michael J. – Cox, Paul Alan: *Plants, People and Culture – The Science of Ethnobotany*. (Scientific American Library, 60.) W. H. Freeman Publishers, New York, 1996.
- Bartha Sándor: Paradigmaváltás és módszertani forradalom a vegetáció vizsgálatában. *Magyar Tudomány* 110 (1). 2004. 12–26. <http://www.matud.iif.hu/04jan/002.html>
- Cotton, C. M. (ed.): *Ethnobotany: Principles and Applications*. John Wiley & Sons, London, 1996.
- Czégényi Dóra: Önként kínálkozó ízes eledel... A mikofiliától az etnomikológiáig. (Recenzió. Zsigmond Győző: *Népi gombászat a Székelyföldön*. Pallas-Akadémia, Csíkszereda, 2011. 320 p.) *Erdélyi Múzeum* LXXIV. 4. 215–219. <http://eda.eme.ro/handle/10598/26332> sau Uő: A mikofilia jegyében. (Recenzió. Zsigmond Győző: *Gomba és hagyomány. Etnomikológiai tanulmányok*. LKG–PONT, Sepsiszentgyörgy–Budapest, 2009. 175 p.) *Moeszia. Erdélyi Gombász V.* 5–6. 97–100. <http://www.gombasz.ro/letoltes/moeszia5-6.pdf>
- Czégényi Dóra: Népi növénynevek (tematikus szócikk). In Bárdi N. (koord.): *Romániai Magyar Lexikon. Művelődéstörténet*. Transindex–Jakabffy Elemér Alapítvány, 2010-11-24. <http://lexikon.adatbank.ro/tematikus/szocikk.php?id=43>
- Davis, E. W.: Ethnobotany: An Old Practice, a New Discipline. In Schultes, Richard Evans – Reis, Siri von (eds.). *Ethnobotany Evolution of a Discipline*. Dioscorides Press, Portland, Oregon, 1995, 40–51.
- Gerique, Andrés: *An Introduction to Ethnoecology and Ethnobotany. Theory and Methods*. Integrative assessment and planning methods for sustainable agroforestry in humid and semiarid regions. Advanced Scientific Training – Loja, Ecuador. September 2006. <http://www.utpl.edu.ec/summerschool/images/stories/presentaciones/ethnoecology.pdf>
- Gilmore, Melvin R.: Importance of Ethnobotanical Investigation. *American Anthropologist* 34 (2). 1932, 320–327. <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1525/aa.1932.34.2.02a00130/pdf>
- Harsberger, John W.: The Purposes of Ethno-botany. *Botanical Gazette* 21. 146–154. sau The Purposes of Ethno-Botany. *The American Antiquarian* 17 (2). 1869, 73–81.
- Hoffman Tamás: *Európai parasztok. Életmódjuk története I. A munka*. (Osiris Tankönyvek.) Osiris Kiadó, Budapest, 1998.
- Keszeg Vilmos – Czégényi Dóra: Korok, kórok, kontextusok. In Czégényi Dóra – Keszeg Vilmos (s.a.): *A beteg ember. Betegségek, betegek és gyógyítók*. (Emberek és kontextusok, 4.) Mentor, Marosvásárhely, 2010, 423–434.
- Millot, Jacques: L'Ethnobotanique. In POIRIER, Jean (ed.). *Ethnologie Générale*. (Encyclopédie de la Pléiade, 24.) Editions Gallimard, Paris, 1968, 1740–1766.
- Papp Nóra: Etnobotanikai kutatások Erdélyben az 1960-as évektől napjainkig. In Barna Gábor – Kótyuk Erzsébet (szerk.): *A test és a lélek orvosai. Grynaeus Tamás emlékkönyv*. (Szegedi Vallási Néprajzi Könyvtár, 33.) Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszék, Szeged, 2013, 32–54. <http://real.mtak.hu/11573/1/Grynaeus-small.pdf>
- Powers, Stephen: Aboriginal Botany. *California Academy of Sciences* 5. 1875. 373–379. [Újraközölve: *The Northern Californian Indians: A Reprinting of 19 Articles by Stephen Powers on California Indians Originally Published 1872–1877*. (Contributions of the University of California Archaeological Research Facility) 1975. 151–157. <http://digitalassets.lib.berkeley.edu/anthpubs/ucb/text/arf025-016.pdf>
- Robbins, Wilfred William – Harrington, John Peabody – Freire-Marreco, Barbara: *Ethnobotany of the Tewa Indians*. (Bureau of American Ethnology Bulletin, 55.) Smithsonian Institution, Washington, 1916. http://wolf.mind.net/swsbm/Ethnobotany/Tewa_Ethnobotany-1.pdf
- Schultes, Richard Evans – Reis, Siri von (eds.): *Ethnobotany: Evolution of a Discipline*. Chapman & Hall, London. / Dioscorides Press, Portland, Oregon, 1995. [Újabb kiadása: Timber Press, 2008.]
- Veilleux, Connie – King, Steven R.: An Introduction to Ethnobotany. In Morganstein, Linda (ed.): *Ethnobotany*. [é. n.] <http://www.accessexcellence.org/RC/Ethnobotany/page2.php>
- Zsigmond Győző: *Gomba és hagyomány. Etnomikológiai tanulmányok*. LKG – Pont Kiadó, Sepsiszentgyörgy–Budapest, 2009.
- Zsigmond Győző: Etnomikológia (tematikus szócikk). In Bárdi Nándor (koord.): *Romániai Magyar Lexikon. Művelődéstörténet*. Transindex – Jakabffy Elemér Alapítvány. 2010-10-05. <http://lexikon.adatbank.ro/tematikus/szocikk.php?id=9>

Periodice:

Economic Botany – <http://www.bioone.org/loi/ebot>

Journal of Ethnobiology and Ethnomedicine (JEE) – www.ethnobiomed.com

Journal of Ethnopharmacology (JEP) – <http://www.journals.elsevier.com/journal-of-ethnopharmacology/>

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se face în alte centre universitare din țară și din străinătate. Conținutul disciplinei se bazează atât pe literatura de specialitate maghiară, cât și pe cea internațională (de ex. antologii, culegeri, manuale, studii, articole, periodice etc. clasice și contemporane). O parte din elementele componente ale cursului și ale seminarului au fost prezentate la conferințe și prelegeri naționale și internaționale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoștințe de bază, literatura de specialitate.	Examen oral din materialul cursurilor și bibliografia obligatorie.	50%
10.5 Seminar	Prezența activă la seminarii. <ul style="list-style-type: none">• conduita• cooperarea• eficiența	• o prezentare ca raportor (principal)	25%
		• trei teme individuale	25%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none">• identificarea și definirea conceptelor, metodelor și teoriilor fundamentale• cunoașterea literaturii de specialitate. Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale: Participarea la examen este condiționată de participarea la seminarii, precum și de realizarea sarcinilor individuale la termen prestabil. Studentii, care au mai mult de trei absențe nemotivate, vor avea de îndeplinit sarcini special desemnate pentru a recupera. Frauda în cazul examenului va determina automat sistarea procesului de examinare și evaluarea cu nota 1 (unu).			

Data completării 12.04.2024	Semnătura titularului de curs Lect. univ. dr. CZÉGÉNYI Dóra	Semnătura titularului de seminar Lect. univ. dr. CZÉGÉNYI Dóra
Data avizării în departament 25.04.2024	Semnătura directorului de departament Conf. univ. dr. SZABÓ Á. Tőhötöm	
Data avizării la Decanat 01.06.2024	Semnătura Prodecanului responsabil 	Ștampila facultății